

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

10
2023

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti

08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Qo'ng'irotboy Avezimbetovich

Elektron nashr. 1000 sahifa, 30-oktyabr, 2023-yil.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Rae Kvon Chung, Janubiy Korea, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati

Salimov Oqil Umriqov, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi

Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi

Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari

Toshkulov Abduqodir Hamidovich, i.f.d., prof., TDU rektori

Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari

Sharipov Qo'ng'irotboy Avazimbetovich, t.f.d., prof., TDIU rektori

Oblamuradov Narzulla Naimovich, i.f.n., dotsent

Djumaniyazov Maqsud Allanazarovich, Qoraqalpog'iston Respublikasi Tabiat resurslari qo'mitasi raisi

Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati

Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari

Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo'limi boshlig'i

Eshov Mansur Po'latovich, i.f.d., prof., TDIU Akademik faoliyat bo'yicha prorektori

Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMMB birinchi prorektori

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori

Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., "O'IRIAM" ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor

Yuldashev Maqsud Abdullayevich, p.f.d., prof., TDIU Moliya-iqtisod ishlari bo'yicha prorektori

Karimov Norboy G'aniyevich, i.f.d., prof., TDIU huzuridagi PKQTMO tarmoq markazi direktori

Hakimov Nazar Hakimovich, f.f.d. TDIU profesor

Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori

Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU Marketing kafedrasida professori

Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori

Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori

Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori

Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., prof., Atrof-muhit va tabiatni muhofaza qilish texnologiyalari ilmiy-tadqiqot instituti

Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d., "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari

Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori

Musyeva Shoira Azimovna SamDu IS instituti professori

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d., Toshkent arxitektura-qurilish universiteti katta o'qituvchisi

Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti

Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti

Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti

Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi

Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti

Nomozova Qumri isoyevna Geologiya fanlari universiteti "Iqtisodiy geologiya" kafedrasida dotsenti

Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU Ilmiy tadqiqotlar va innovatsiyalar departamenti rahbari

Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU huzuridagi PKQTUMOTMXHB mutaxassis

Ekspertlar kengashi:

Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti

Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti

Imomqulov To'liq Burxonovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

MUNDARIJA

Qishloq xo'jaligida innovatsion xizmatlar infratuzilmasini rivojlantirishning nazariy asoslari.....	8
Sharipov Kongratbay Avezimbetovich , professor, Zaynutdinova Umida Djalalovna , dotsent	
O'zbekiston-Turkiya do'stligi azaliy qadryatlarimiz zaminida yashab kelmoqda.....	13
O'sman Mesten , Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya-O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari	
O'zbekistonda turizm sohasining rivojlanishini davlat tomonidan	
qo'llab-quvvatlash mexanizmini takomillashtirish.....	15
Akkulov Abdulaziz Uralboyevich , mustaqil tadqiqotchi	
O'zbekiston Respublikasini "Yashil" iqtisodiyotga o'tish istiqbollari. Muammolar va yechimlar.....	19
Mirzayev Bexruz Abdulla o'g'li , doktorant	
Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishda "Yashil" iqtisodiyotning o'rni.....	26
Sevara Yaxshimuratova Rustam qizi , assistent-o'qituvchi	
Sanoat barqarorligini ta'minlashda yashil energetikaning o'ziga xos xususiyatlari.....	29
Kadirov Abdumalik Matkarimovich	
Republikamizda "yashil iqtisodiyot"ni shakllantirishda agroxizmatlarni	
rivojlantirishning asosiy yo'nalishlari.....	36
Mirzayev Q. J. , i.f.d., professor; Jonuzokov M. K. , assistent o'qituvchi	
"Yashil" obligatsiyalarni muomalaga chiqarishning nazariy va amaliy jihatlar.....	40
E. I. Nosirov , i.f.n., dotsent	
Turizm sohasidagi loyihalarni kreditlash amaliyotini takomillashtirish.....	46
Matkabulova Dilorom Xalilullayevna , PhD	
Koreya Respublikasida yashil (eko) turizmning rivojlanish yo'nalishlari va muammolari.....	51
Islomova Dilrabo Salomovna , kafedra assistenti	
Moliyaviy menejment tizimini transformatsiyalashda raqamli marketing	
samaradorligini baholashning nazariy yondashuvlari.....	55
Sobirjonov Sanjar Sobirjonovich , PhD, dotsent	
Samarqand viloyati ekologik turizm salohiyatidan samarali	
foydalanish asosida ekoturizm klasterlarini shakllantirish.....	62
Abduraxmanova Aqida Fayzulla qizi , i.f.b.f.d.; Axrorov Farxod Baxriddinovich , i. f. n.; Xo'jamov Bobur , tadqiqotchi	
Ichki turizmni rivojlantirishda davlatning o'rni.....	68
Dehqonov Burxon Rustamovich , tayanch doktorant	
O'zbekistonda turizm sohasini rivojlanishiga global trendlarning ta'siri.....	72
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich , i.f.d., professor	
Assessment of the Current State of the Market and Procedure For Lending	
to Subjects of Tourism Services of the Republic of Uzbekistan.....	79
Karimova Aziza Maxomadrizoyevna , PhD, docent; Maqsudov Orif Shakirovich , assistant	
Islomiy moliya instrumentlari (muzoraba va mushoraka) va ularni tijorat banklarida qo'llash.....	84
Madraximova Gulasal , dotsent; Safarova Nasiba , magistrant	
Mamlakatimizda "Yashil" iqtisodiyot asosida barqaror rivojlanishni ta'minlashning o'ziga xos jihatlar.....	90
Mustafaqulov Yangiboy Bo'riqulovich , Todjimamatova Mashhura Erkinovna ;	
Nurmatova Hilola A'zamovna ; Berdieva Aziza G'anisher qizi ; Egamberdieva Oydin Abror qizi	
Ways to Improve the Green Recovery in Uzbekistan by Investment and Trade.....	97
Nurbek Khalimjonov , assistant	
Evaluating the Path Towards Sustainable Tourism Development in the Republic of Uzbekistan.....	102
Khusniddin Egamnazarov	
Nexus Between Climate Change and Energy Consumption in Uzbekistan: A Time Series Analysis.....	106
Sarvar Mamasoliyev ; Shodiyor Toxirov	
O'zbekistonda mice turizmini barqaror rivojlanishida qulay infratuzilma.....	112
Xalimova F. N. , katta o'qituvchi	
Ichki turizmni rivojlantirishning ilg'or xorijiy tajribasi va uni	
O'zbekistonda qo'llashning iqtisodiy afzalliklari.....	115
Matkarimov Jahongir Shamuratovich , mustaqil tadqiqotchi	
Agroturizmni rivojlantirish orqali hududlarning barqaror rivojlantirish imkoniyatlari.....	122
Jo'rayeva Nargiza Abduvohidovna , kafedra dotsenti	
Turizm sektorida milliy hunarmandchilik mahsulotlarining rivojlanishining o'ziga xos xususiyatlari.....	126
Xushnazarova Maxzuna Gulamdjanovna , kafedra assistenti	
Роль религиозного туризма в экономике Узбекистана.....	132
Рахимова Дилфуза Мирзакасимовна , преподаватель	
Turistik sanoatining investitsion jozibadorligini boshqarish va samaradorligini baholash.....	139
Sa'dullayeva Gulnoza Sodiq qizi , PhD	
Turizmga innovatsion texnologiyalarni joriy qilish shart sharoitlari.....	144
Po'latov Ma'murjon Murodjon o'g'li , doktorant	
O'zbekistonning "yashil iqtisodiy strategiyasi" va uni amalga oshirishning asosiy yo'nalishlari.....	147
Bekmirzayev Mirzoxid Adashaliyevich , dotsent	
An Analysis of the Structure of Trade Between China and Uzbekistan.....	150
Cao Gang , PhD Candidate	

"Daka-Tex" MCHJ XKning marketing faolyatining takomillashtirish.....	160
Musyeva Shoira Azimovna , kafedra professori	
Mamlakat iqtisodiy xavfsizligini ta'minlashda oziq-ovqat xavfsizligining o'rni	164
Ibragimov G'ayrat Ablaqulovich , PhD; Shukurova Nilufar Qahramonova , tadqiqotchi;	
Umirov Islombek Furkatovich , tadqiqotchi; Tojiqulov Samandar Orufjon o'g'li , tadqiqotchi	
MDH davlatlarida chorva va parandachilik o'sish dinamikasi	169
Abidov Abdujabbor Abduxamidovich , t. f.n., dotsent	
Tijorat banklarida foiz stavkaning likvidlilikka ta'siri	179
Berdiyarov Baxriddin Tavasharovich , iqtisodiyot fanlari doktori, professor	
O'zbekiston moliya bozorini jahon moliya bozoriga integratsiyalashuvining dolzarb masalalari	186
Burxanov Aktam Usmanovich , i.f.d., prof.; Xudoyqulov Xurshid Xurramovich , i.f.d., prof.	
O'zbekiston Respublikasining Jahon savdo tashkilotiga a'zo bo'lishiga oid	191
Ruzibayev Jahongir Nodirovich	
O'zbekistonda ikkilamchi qimmatli qog'ozlar bozori hozirgi holati tahlili.....	194
Ro'ziqulov Abdimo'min Qussam o'g'li , mustaqil izlanuvchi	
Raqamli texnologiyalar orqali turizm industriyasini rivojlantirish usullari	200
R. P. Zarikeyev , mustaqil doktorant	
Korxona iqtisodiy xavfsizligini ta'minlashda inson resurslaridan foydalanish amaliyoti	206
Abdualimov Ashraf Qurbonaliyevich , doktorant	
Oliy ta'lim muassasalarida to'lov-kontrakt shakli mablag'lari bo'yicha xarajatlar	
va ular hisobining amaldagi holati	211
Abdujalilova Dilnoz Abdusattorovna , doktorant	
O'zbekistonda oziq-ovqat bozori nazariy tahlili.....	216
Abduraxmanova Zuxra Toxir qizi , doktorant	
Sug'urta munosabatlarini takomillashtirishning istiqbollari	221
Abdutarapova Dildora Farxodjon qizi , doktorant	
Functions of Management in Education and Its Significance	231
Akhatova Shakhnoza Akram kizi , teacher	
Qishloq xo'jaligi korxonalarini moliyalashtirishni yangicha	
usullarini o'rganishning ayrim dolzarb masalalari	235
Ametov Quvondik Mamatjanovich , mustaqil izlanuvchi	
Yog'-moy sanoati korxonalari kapitali rentabelligini oshirish yo'nalishlari.....	238
Amirzoda Hamrayev , katta o'qituvchi	
Banklararo to'lov tizimini raqamli iqtisodiyotdagi rolini oshirish choralari.....	244
Amonov Alisher , o'qituvchi	
Baholash faoliyatini raqamlashtirish istiqbollari.....	248
Bobirjon Aktamov , katta o'qituvchi	
Marketing xizmati samaradorligini baholashda PEST tahlil usulining ahamiyati va qo'llash imkoniyatlari	253
Boyyigitov Sanjarbek Komiljon o'g'li , katta o'qituvchi	
Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlarining vujudga kelish zarurati, umumiy hisobotlarining tuzilishi	
va O'zbekistonning MHXSga o'tishida vujudga keladigan muammolar va ularni bartaraf etishning istiqbolli	
yo'nalishlari	259
Djurayeva Iroda Bahrom qizi , doktorant, o'qituvchi	
Samaradorlikni korxona iqtisodiyotida tutgan o'rni	265
Fayziyeva Nilufar Shuxrat qizi , PhD, katta o'qituvchi	
Avtomobil transporti korxonalarida amortizatsiya xarajatlari va uning hisobini takomillashtirish masalalari.....	269
G'anibayev Iloxomjon Shokiraliyevich , doktorant	
Turistlar statistik hisobini olib borish bo'yicha xalqaro standartlar va tajribalar tahlili	275
Jumanova Zilola To'ychiyevna , doktorant	
Tijorat banklari ipotekali kreditlarining qaytuvchanlik holatini barqarorlashtirish choralari	280
Jumayev Muzaffar Mahmud o'g'li , kafedra o'qituvchisi	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida soliqlar va boshqa majburiy to'lovlarni	
amalga oshirishda raqamli texnologiyalardan foydalanish	284
M. Samiyeva , kafedra assistenti	
Assessment of the Economic Effectiveness of the Railway Transport System	288
Mannonov Shahruhmirza Abdurashidovich , independent researcher	
O'zbekistonda mikromoliya tashkilotlarining iqtisodiy faoliyat samaradorligini oshirish yo'llari.....	294
Nazarova Muslima Nazarovna , PhD, i.f.f.d., katta o'qituvchi	
Mamlakatimizda xizmat ko'rsatish sohasini rivojlanishining o'ziga xos xususiyatlari.....	301
Odilov Dilshodjon Tulqinovich	
O'zbekistonda paxtachilik majmuasining iqtisodiy samaradorligini oshirish	307
Xoliqov Tolibjon Luptullaevich , kafedra assistenti	
Ta'lim tizimi boshqaruvida "time menejment" texnologiyalarini qo'llash.....	311
Radjabova Gavxar Umarovna , kafedra dotsenti	
Improving Trade Effectiveness Through Merchandising: Theory and Practice	316
Ravshan Aliyevich Allayorov , Associate Professor	
An'anaviy moliya tizimidagi yangi yondashuv va yechimlar.....	319
Abrorov Sirojiddin , PhD; Bunyod Usmonov , PhD	
Ijtimoiy fondlar va maqsadli jamg'armalar faoliyatini takomillashtirish	325
Samiyeva Gulnoza Toxirovna , PhD, i.f.f.d.	

Tikuv-trikotaj korxonalarining brend jozibadorligini marketing strategiyalari asosida oshirish.....	332
Sh. Sh. Ziyayeva , katta o'qituvchi	
Surxondaryo mintaqasining ekoturizm salohiyati nuqtayi nazaridan baholash	337
Soatov Yusuf Xo'jayor o'g'li , mustaqil tadqiqotchi	
Совершенствование учета неиспользованных основных средств в Республике Узбекистан.....	340
Усманов Фаррух Обитжонович , научный сотрудник кафедры	
An'anaviy moliya tizimining metodologik muammolari, shuningdek moliya tizimida yuz beruvchi inqirozlar va ziddiyatli vaziyatlarning yuzaga kelish sabablari	348
Xabibullayev Dadajon Ro'ziboyevich , stajor tadqiqotchi; Sindarov Fazliddin Kaxramonovich , kafedra assistenti	
Dehqon xo'jaliklarida mahsulot yetishtirish samaradorligini oshirishda tomorqa xizmati klasterlarini takomillashtirish	355
Xamrayeva Sayyora Nasimovna , kafedra professori; Ochilova Nargiza Akramovna , doktorant	
Transport xizmatlari bozorida marketing faoliyatini mexanizmlarini rivojlanishining asosiy tamoyillari	360
Nosirov Javlonbek Jamoliddin o'g'li , doktorant; Raxmatov Ziyodullo Nosirovich , dotsent	
BMT Barqaror rivojlanish maqsadlari doirasida kambag'allikni qisqartirish va oziq-ovqat xavfsizligini mustahkamlash masalalari.....	363
Yusupov M. S. , PhD	
Мировые финансовые центры точки роста экономики.....	369
Абдуллаев Анвар Фархадович , PhD., доцент кафедры	
XX asr jadid ma'rifatparvarlari Abdurahmon Toshkandiy va Abdulla Avloniy ijtimoiy qarashlaridagi umumiylik va xususiylik	375
Abrorxon Asatulloev Asatulloevich , PhD	
Математическое обоснование вычисления моды и медианы в статистике.....	379
Бердикулова Ирода Райимкуловна , старший преподаватель; Усманов Шахзод Шохрухович , студент	
Yirik soliq to'lovchi korxonalar faoliyatini rag'batlantirishda soliq ma'murchiligining istiqbollari.....	390
G'aniyev Shaxriddin Vohidovich , i. f. d., Saipnazarov Sherbek Shaylavbekovich , PhD	
Sog'lomlashtirish turizmi klasterlari faoliyatida innovatsion faoliyatni boshqarishning kross-innovatsiyalar asosidagi modeli	395
G'ofurov Azizbek Umarjonovich , mustaqil tadqiqotchi	
Tijorat banklari faoliyatidagi kredit risklarini boshqarishni takomillashtirish yullari.....	400
J. Y. Isakov , i. f. d., professor	
Mehnat bozorining raqamlashgan iqtisodiyotdagi statistik masalalari.....	405
A. Abduvohidov , i. f. d., professor	
Davlat oliy ta'lim tashkilotlarida xarajatlar hisobini yuritish.....	407
Karayev Payzillaxon Yusufxonovich , PhD	
Актуальная ситуация в сегменте теневой экономики в Республике Узбекистан.....	412
Кошанов Абдимурат , независимый исследователь	
O'zbekistonda moliyaviy hisob va hisobotni MXXSlariga transformatsiya qilishda asosiy vositalar hisobini tashkil etish masalalari	416
Qurbonova Shaxrinov , doktorant	
Erkin iktisodiy hududlarda investitsion faollikni oshirish masalalari.....	420
Qilicheva Kamola Muzaffarovna , mustaqil tadqiqotchi	
Mahalliy byudjetlar xarajatlari ijrosining samaradorligini oshirish masalalari (Jizzax viloyati misolida).....	425
Mamayusupov Omonulla Mamatqulovich , erkin izlanuvchi	
Sug'urtada assistans xizmatlarini takomillashtirish	433
Maxmudov A. M.	
Цифровизация бухгалтерского учета.....	439
Мирсодикова Дилобар Дилшод кизи , самостоятельный соискатель	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari faoliyatini rivojlantirishning moliyaviy mexanizmini takomillashtirish.....	445
Nasurova Kamola Ravshanovna , PhD	
Повышение эффективности депозитной политики в коммерческих банках.....	451
Нуриллаев Рахмат Ярашевич , к.с.х.н., доцент; Нуриллаев Шердил Жамолiddin угли , магистр	
Hufiyona iqtisodiyotni qisqartirish orqali mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirish mexanizmlari	456
Pardayev Ithomjon G'ulom o'g'li	
Uy-joy fondi boshqaruvini samarali tashkil etish	460
Berdiyeva Dilfuza Axatovna , PhD, dotsent	
Экономика знаний как высший ступень развития инновационной экономики	466
Хасанхонова Нодира Исаметдиновна , PhD	
Kichik biznes subyektlarini samarali investitsiyalashning ilg'or xorijiy davlatlar tajribasi	471
Ruziyeva Dilobar Isomjonovna , iqtisod fanlari nomzodi	
Davlat-xususiy loyihalarining mazmun-mohiyati, ilmiy-nazariy asoslari	481
Suleymanov Farrux Raximjonovich , mustaqil izlanuvchi	
Комплексный анализ хозяйственно-экономической деятельности и устойчивости АО "Узавтосаноат"	487
Туйчиев Комилжон Лазизович , доцент кафедры	
Экономическая сущность и важность повышения эффективности производства каракулеводческой продукции.....	493
Тулкин Хайтмурадов Фармонов , профессор; Нуриллаев Жамолiddin Ярашевич , докторант	
O'zbekistonda tijorat banklari emission operatsiyalarining dolzarb masalalari	499
O'ktamova Nozima Narzulla qizi , PhD, kafedra dotsenti	

Инновационные методы энергосбережения как способ повышения конкурентоспособности предприятия	503
Хамдамова Гавхар Абсаматовна , к.э.н., профессор	
Hudud sug'oriladigan yerlarida suv resurslaridan foydalanish holati tahlili	508
Shoxujayeva Zebo Safoyevna , i. f. n., professor, katta ilmiy xodim	
Hududlarning moliyaviy-investitsion salohiyatini oshirishning nazariy va amaliy jihatlarini	513
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi , kafedra dotsenti i.f.d.	
Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikda xodimlar faoliyatining axborot tizimlarini samarali tashkil qilish	521
Yuldashev Furqat Nurilloevich , doktorant	
O'zbekistonda raqamli iqtisodiyoti sharoitida elektron biznesni rivojlantirish yo'llari	524
Boboqulov Sanjar Baxronkulovich , PhD; Akramov G'ayrat Otabek o'g'li , talaba	
An Analysis of Green Taxation and Its Effect on Economic Growth	530
Fayzieva Nargiza Rabimovna , PhD	
Kichik biznes va tadbirkorlikni rivojlantirishning nazariy jihatlarini	537
Qurbonov Jasurbek Pozilovich , kafedra dotsenti	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida turizm industriyasining rivojlanishi va istiqboli	540
Abdulxakimov Zuxrali Tursunaliyevich , PhD, kafedra dotsenti	
O'zbekistonda energetika korxonalari faoliyatida korporativ boshqaruvining baholash usullarini tahlili	544
Abduraxmonova Zarina Muysinjonovna , mustaqil tadqiqotchi	
Markaziy Osiyo davlatlarida rekreatsiya turizmi	548
Shaymanova Nigora Yusupovna , doktorant	
Korxona investitsiyalari xususidagi ilmiy-nazariy yondashuvlar va qarashlar evolyutsiyasi	552
Eshqo'ziyev Oxunjon Oybek o'g'li , doktorant	
O'zbekiston sanoatining rivojlanish tendensiyalari, muammo va yechimlari	559
Shavqiyev Erkin , i. f. n.	
"Yashil iqtisodiyot"ga o'tish zaruriyati, dastaklari va uning o'ziga xos tamoyillari	565
Berdiyev Baxtiyor Sodiqovich , kafedra dotsenti	
Innovatsion faoliyatni rivojlantiruvchi omillar va ulardan samarali foydalanish yo'nalishlari	571
Ashurov Maxammadjon Sotvoldiyevich , i.f.n., kafedra dotsenti	
Ijtimoiy tarmoqlar analitikasi	576
S. Qulmatova , PhD, dotsent	
Analysing the Functioning of Enterprise Management in the Context of Institutional Reforms	581
Kurpayanidi Konstantin Ivanovich , Professor	
Qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishi samaradorligini baholash	586
Ruxsatova Rushana O'ktamovna , erkin tadqiqotchi	
Soliq tushumlarini prognozlashtirish modellarini qurishning klassik va intellektual usullari	593
Narmanov Ulug'bek Abdugapparovich , PhD; Maqsudov Azamat Maqsud o'g'li	
Kompaniyani samarali boshqarishda marketingning o'rni va uning tamoyillarini qo'llash istiqbollari	598
Usmonova Dilfuza Ilhomovna , kafedra dotsenti	
Экономическая безопасность и факторы влияющие на неё	602
Абдишукуров Шерзод Шавкат угли , научный сотрудник	
Oliy ta'lim muassasalarining moliyaviy manbalari bo'yicha xarajatlar hisobi va uni takomillashtirish	608
Artikov Kurbonazar Amonovich , mustaqil ilmiy tadqiqotchi	
Innovatsion iqtisodiyot sharoitida inson kapitaliga yo'naltirilgan investitsiyalarning ahamiyati	614
Asamxodjaeva Shoir Shukurullaevna , katta o'qituvchi	
Перспективы развития инноваций и роль стартапов: зарубежный опыт, проблемы и решения	618
Ачилова Ширин Шавкат кизи , старший преподаватель	
Tijorat banklari tomonidan jismoniy shaxslarni kreditlashda garov ta'minotini takomillashtirish	622
Bazarova Nigora Ravshanovna , kafedra dotsenti	
Sug'urta tashkilotlari investitsiya faoliyatini boshqarish masalalari	627
Kenjayev Ilhom G'iyozovich , iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)	
Organizational Factors Influencing Leadership Styles and Procurement Outcomes	632
Saidakhmedov Islomjon Uligbekovich , Scientific researcher	
Tijorat banklari faoliyati samaradorligini oshirishda raqamli texnologiyalardan foydalanish yo'llari	637
Mirpulatova Luiza Mansurovna , doktorant	
Tijorat banklarining tadbirkorlik subyektlarini kreditlash metodologiyasining ekonometrik tahlillari	642
Norov Akmal Ruzimamatovich , DSc, kafedra professori	
Tijorat banklarida kreditlash amaliyotini takomillashtirish yo'llari	649
Norova Nozima Nabiyeva , katta o'qituvchi	
Hufiyona iqtisodiyotni qisqartirish orqali mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirish mexanizmlari	657
Pardayev Ilhomjon G'ulom o'g'li	
Jahondagi kuzatilayotgan globallashtirish va tabiatdagi o'zgarishlar oqibatida kelib chiqayotgan turli xatarlardan himoya qilishda sug'urta tashkilotlari oldida turgan vazifalar ("O'zbekinvest" EISK AJ misolida)	661
Sayfulla Mirzoyev	
International Experiences on Restoration of Financial Stability Through Indicators in Commercial Banking Sector	666
Solijonova Muxlisa Azamatovna	
Pensiya yoshining pensiya ta'minoti tizimiga ta'siri	668
Tursunov Jaxongir Pulatovich , DSc	

Mamlakat iqtisodiyotini islom moliya instrumentlari orqali rivojlantirish istiqbollari.....	673
Xalikov Ulug'bek Rustamovich , PhD	
Sug'urta kompaniyalari va tijorat banklari integratsiyalashuv jarayonini zarurligi va ahamiyati.....	678
Xudoyberdiyeva Sadoqat Abdumannonova , mustaqil izlanuvchisi	
Qishloq xo'jaligi korxonalarini davlat tomonidan qo'llab quvvatlashning innovatsion menejment tamoyillari...	683
Shaniyazova Zamira Oralbayevna , PhD	
Тенденции развития жилищного строительства.....	688
Алиева Зилола Маматвалиевна , доцент кафедры	
Tadbirkorlik subyektlarini moliyalashtirishning innovatsion usullari.....	692
Shakirova Nigora Axralovna , kafedra dotsenti v.b.	
Nodavlat notijorat tashkilotlari mablag'larining shakllanishi va nazorat qilinishi.....	698
Xusanov Nishonboy Abdusattarovich , filologiya fanlari doktori, professor	
Спиртные напитки - вред здоровью	702
Кариева Халима Икромжоновна , старший преподаватель кафедры	
Importance of Social Infrastructure Development in Rural Areas	706
Munisa Alimova	
Davlat xizmatida agile loyiha boshqaruvi texnologiyasidan foydalanish	709
Isaqova Zebo Murodovna , f.f.n. (PhD), tadqiqotchi	
Korxonalar moliyaviy tahlilining ahamiyati	714
Karimov Eminjon Gapardjonovich , doktorant	
Рекреация как основа духовно-культурного возрождения нации и социально-экономического развития страны	716
Алимова Гузал Алишеровна , Доктор философии (PhD) по экономическим наукам	
Развитие тепличного плодовоовощеводства и создание в отрасли цепочки добавленной стоимости Республики Узбекистан.....	722
Дурманов Акмал Шаймарданович , PhD, доцент кафедры	
Oliy ta'lim muassasalarida ilmiy-tadqiqot faoliyatini rivojlantirishning innovatsion usullari.....	734
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li , DSc, mustaqil izlanuvchi	
Роль виртуальных банков в развития экономики Узбекистане.....	738
Каримов Нарбой Ганиевич , доктор экономических наук; Ниязметов Мансур Рустамович	
Xotin-qizlarni ish bilan ta'minlashga ko'maklashish imkoniyatlari	742
Xayitov Abdimannon Buxarovich , iqtisod fanlari nomzodi	
Maxsus iqtisodiy zonalar: mazmun-mohiyati, ulardagi investitsiya muhitini yaxshilash	748
Ja'sur Umirzoqov Artiqboy o'g'li , PhD, dotsent	
Современные тенденции формирования системы критериев рабочих мест в условиях экологизации экономики	754
Ходжаева Нодирахон Абдурашидовна , PhD, профессор	
Yangi O'zbekistonda xizmatlar sohasi – mamlakat taraqqiyotining drayveri	760
Yusupov Muxamadamin , kafedra dotsenti	
Oliy ta'lim tizimida olib borilayotgan islohotlarning zarurati	767
Anvar Bazarbayevich Gafurov , PhD (i.f.f.d)	
Kichik sanoat zonalaridagi korxonalar raqobatbardoshligini oshirish	774
Shodmonqulov Kamoliddin Murodillayevich , kafedra dotsenti v.b.	
Pensiya yoshining pensiya ta'minoti tizimiga ta'siri.....	778
Tursunov Jaxongir Pulatovich , DSc	
Tibbiy sug'urtada innovatsiyalar va IT-texnologiyalarning qo'llanilishi	784
Xalikulova Gulzada Tadjimuratovna , PhD, kafedra dotsenti	
Improvement of Scientific Methodological Bases of Innovative Management of Higher Education Institutions.....	789
Gafurova Dilshoda , PhD	
Leveraging Public-Private Partnerships for Strategic Investment Financing.....	793
Yakubova Samira , PhD	
Iqtisodiyotni raqamlashtirish sharoitida banklarning o'rni.....	797
Adilova Zohida Ikromjonovna	
Turistik resurslarning salohiyatdan samarali foydalanishning nazariy asoslari	801
Alimardonova Zebuniso Mamarajabovna , mustaqil izlanuvchi	
Respublikamizda qimmatli qog'ozlar bozorini raqamlashtirishning o'ziga xos jihatlari.....	805
Xojiyev Jaxongir Dushabayevich , kafedra dotsenti v.b.	
Исследование алюминиевого порошка как строительный материал	809
Шарипова Мадина Конгратбаевна , преподаватель	
Bank tizimi samaradorligini oshirishda chakana bank xizmatlarining o'rni.....	812
Raxmatov Temur Sotiboldiyevich , PhD	
Lizing faoliyatini kreditlashda anderraytingdan foydalanishning o'ziga xos xususiyatlari	818
Latipova Shaxnoza Maxmudovna	
Milliy moliya bozorini rivojlantirish xususidagi ilmiy-nazariy qarashlar	824
Burxanov A. U. , i.f.f.d., professor, Muratov Amir Timur ug'li , talaba	
Iqtisodiyotda yashil innovatsiyalarni joriy etishni konseptual asoslari.....	829
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna , kafedra dotsenti	
Цифровизация страховых претензий является основным механизмом развития страховой отрасли.....	835
Узакова Камола Бехзодовна , ассистент кафедры	

O'zbekiston va MDH mamlakatlari soliq tizimining qiyosiy tahlili	839
Bobomurotova Manzura Panji qizi , mustaqil tadqiqotchi	
Soliq ma'muriyatchiligi tizimida samarali soliq nazoratini tashkil etish masalalari	845
Poyonov Bobir Bekmurod o'g'li, Bobomurotova Manzura Panji qizi , mustaqil tadqiqotchilar	
Banklarda aktivlar portfellarining zamonaviy holati	851
Murodova Mohigul Chori qizi , katta o'qituvchi	
Vaqtni boshqarish texnologiyasidan foydalangan holda talabalarining o'quv faoliyatida o'zini o'zi tashkil etishini rivojlantirish muammosini o'rganishning nazariy asoslari	855
Otajonova Maftuna Sultonmurodovna , tayanch doktorant	
Kredit-modul tizimida talabalarining mustaqil ishini rejalashtirish va tashkil qilish	859
Ustadjalilova Xurshida Aliyevna , p. f. n.	
Erkin iqtisodiy hududlarga investitsiyalarni jalb etish innovatsion taraqqiyot omili sifatida	863
Sheraliyeva Said Azatovna , katta o'qituvchi	
Paxta-to'qimachilik klasterlari mahsulotlari eksportini motivatsiyalash mexanizmi	868
Mansurov Saidxo'ja Kamalovich , tayanch doktorant	
O'zbekiston Respublikasida soliq tavakkalchiligini boshqarishning hozirgi zamon muammolari	875
Abdusheerov Abdullo Baxtiyorovich , mustaqil izlanuvchi	
Modern Methods of Tax Control: Analysis, Problems and Solutions	879
Ergasheva Malikakhon , Independent researcher	
Iqtisodiyotni raqamlashtirish mehnat bozorida bandlik darajasini oshirish omili sifatida	884
Amanov Otabek Amankulovich	
Tashqi savdo – statistik o'rganishning obyekti sifatida	888
Ergashev Mirjon Yorqin o'g'li , tayanch doktorant	
Nodavlat notijoart tashkilotlarida maqsadli tushumlarga doir ishchi schotlarni takomillashtirish	893
Ne'matov Oybek Ismatullayevich , PhD	
Kichik biznes subyektlarida marketing strategiyasini qo'llash va uni takomillashtirish	897
Saidaxmedova Nodira Iloxomova , DsC	
Библиометрический анализ области знаний налогового администрирования	902
Bokhodir Isroilov , Doctor of Economics, Boburshokh Ibragimov , PhD	
Soliq qarzini undirish amaliyoti va uni tartibini takomillashtirish tahlili	909
Raximova Shaxlo Rajapboyevna , mustaqil tadqiqotchi	
Dorivor o'simliklarni yetishtirish va qayta ishlashda davlat tomonidan qo'llab-quvvatlashning ahamiyati	915
Xo'jaqulova Nigora Rustamovna , PhD	
Davlat byudjeti daromadlarini shakllantirishda soliqlarning ta'sirini boshqarish	922
Maxmudov Anvarjon Maxmudovich , mustaqil izlanuvchi	
O'zbekistonda tijorat banklarining investitsion faoliyatining ekonometrik tahlili	930
Achilov Uyg'unjon Ulug'bekovich , dotsent	
Семья и ее роль в воспитании молодежи	935
Зайналов Жахонгир Расулович , профессор, Бердикулов Журабек , ассистент	
Don mahsulotlari korxonalarida ishlab chiqarish xarajatlarining boshqaruv hisobi, audit va tahlil qilishga oid tadqiqotlarga doir mulohazalar	938
Nosirov Ilhom Abbosovich , i.f.d., Abdilalimov Akmaljon Obidjanovich , mustaqil izlanuvchi	
Повышение эффективности маркетинговой деятельности издательско-полиграфических компаний ..	943
Холмирзаева Феруза Абдуллаевна	
Совершенствование учета качества в предприятиях по хранению и переработке зерна	949
Холбеков Расул Олимович , доктор экономических наук, профессор	
Mamlakatimizda oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashning zamonaviy yo'nalishlari	956
Axmedova Nafisa Amriddin qizi	
Iste'molchilarga yo'naltirilgan marketing strategiyalarini takomillashtirish	962
Ruziyeva Shaxlo Raupovna	
Xo'jalik yurituvchi subyektlarda ichki auditni tashkil qilishning nazariy asoslari	968
Maxmudova Sharifa Elmurodovna , tayanch doktorant	
Tijorat banklari chakana xizmatlari va ularga ta'sir etuvsi omillar	972
Xudayarova Xurshida Abdunazarovna , PhD	
Xalqaro lizing munosabatlarini rivojlantirish va zamonaviy texnologiyalarni joriy etishda uning rolini oshirish	978
Latipova Shaxnoza Maxmudovna	
Raqamli banklar faoliyatini tahlil qilish (Tinkoffbank misolida)	983
Nabiyeva Feruza Odilovna , tayanch doktorant, Parpiyeva Ra'no Abdurasulovna	
Пути организации инновационных процессов в Узбекистане	988
Насиров Дилшод Фарходович	
Цифровизация банков: риски и стратегии управления финансовыми активами в цифровой эпохе	992
Кодиров Бобур Абдулбори угли , магистр	

ISTE'MOLCHILARGA YO'NALTIRILGAN MARKETING STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH

Ruziyeva Shaxlo Raupovna

Buxoro Turon Zarmed universiteti "Iqtisodiyot" kafedrası o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu tadqiqot ishining maqsadi iste'molchiga yo'naltirilgan marketingni yaxshilash uchun innovatsion strategiyalarni o'rganish va taklif qilish, iste'molchilar xatti-harakati va bozor tendentsiyalarining dinamik manzarasini hal qilishdir. Ushbu tadqiqot marketing strategiyalarini takomillashtirish uchun keng qamrovli asosni ishlab chiqish uchun iste'molchilar psixologiyasi, ma'lumotlar tahlili va rivojlanayotgan texnologiyalardan olingan tushunchalarni o'z ichiga olgan ko'p qirrali tahlilni o'z ichiga oladi. Tadqiqot iste'molchilarning qaror qabul qilishiga ta'sir etuvchi psixologik omillarni o'rganish, hissiyotlar, hislar va kognitiv jarayonlarning murakkab o'zaro ta'sirini yoritishdan boshlanadi. Keyinchalik, u shaxsiylashtirilgan va maqsadli marketing kampaniyalarini yaratishda ma'lumotlarga asoslangan qarorlar qabul qilishning ahamiyatini ta'kidlab, katta ma'lumotlar tahlili sohasiga kiradi. Bundan tashqari, maqola sun'iy intellekt va kengaytirilgan reallik kabi rivojlanayotgan texnologiyalarni immersiv va jozibador iste'molchilar tajribasini yaratish uchun marketing strategiyalariga integratsiyalashuvini o'rganadi. Taklif etilayotgan strategiyalar nafaqat nazariy asoslanadi, balki amaliy tadqiqotlar va sanoatning ilg'or tajribalaridan olingan empirik dalillar bilan ham qo'llab-quvvatlanadi. Ushbu tadqiqot iste'molchiga yo'naltirilgan marketing yondashuvlarini takomillashtirishga intilayotgan tashkilotlar uchun amaliy tushunchalar va amaliy tavsiyalar berish orqali mavjud bilimlarga hissa qo'shadi. Oxir oqibat, ushbu maqolada keltirilgan topilmalar korxonalar uchun zamonaviy bozorning murakkabliklarida harakat qilish va o'z iste'molchilari bilan mustahkam munosabatlarni rivojlantirish uchun yo'l xaritasini taklif qiladi.

Kalit so'zlar: iste'molchi, marketing strategiyalari, iste'molchi xatti-harakati, brend, brendga sodiqlik.

Abstract: The objective of this research work is to explore and suggest innovative strategies to improve consumer-oriented marketing, to address the dynamic landscape of consumer behavior and market trends. This research involves a multifaceted analysis that incorporates insights from consumer psychology, data analytics, and emerging technologies to develop a comprehensive framework for improving marketing strategies. The research begins by examining the psychological factors that influence consumer decision-making, highlighting the complex interplay of emotions, perceptions, and cognitive processes. Next, he delves into the realm of big data analytics, highlighting the importance of data-driven decision-making in creating personalized and targeted marketing campaigns. Additionally, the paper explores the integration of emerging technologies such as artificial intelligence and augmented reality into marketing strategies to create immersive and engaging consumer experiences. The proposed strategies are not only theoretically based, but also supported by empirical evidence from case studies and industry best practices. This study contributes to existing knowledge by providing practical insights and actionable recommendations for organizations seeking to improve their consumer-centric marketing approaches. Ultimately, the findings presented in this paper offer a roadmap for businesses to navigate the complexities of today's marketplace and develop strong relationships with their consumers.

Key words: consumer, marketing strategies, consumer behavior, brand, brand loyalty.

Аннотация: Целью этой исследовательской работы является изучение и предложение инновационных стратегий для улучшения маркетинга, ориентированного на потребителя, для решения динамичной ситуации в поведении потребителей и рыночных тенденций. Это исследование включает в себя многогранный анализ, который включает в себя знания из психологии потребителей, анализа данных и новых технологий для разработки комплексной основы для улучшения маркетинговых стратегий. Исследования начинаются с изучения психологических факторов, влияющих на принятие решений потребителями, подчёркивая взаимодействие сложных процессов. Далее он углубляется в область анализа больших данных, подчёркивая важность принятия решений на основе данных при создании персонализированных и маркетинговых кампаний. Кроме того, в документе исследования интеграция новых технологий, таких как искусственный интеллект и дополненная реальность, в маркетинговые стратегии для создания захватывающего и увлекательного потребительского опыта. Предлагаемые стратегии не только теоретически обоснованы, но и подкреплены эмпирическими данными из тематических исследований и передового опыта отрасли. Это исследование дополняет существующие знания, предоставляя практические идеи и практические рекомендации для организаций, стремящихся улучшить свои маркетинговые подходы, ориентированные на потребителя. В конце результаты, представленные в этой статье, предлагают предприятиям дорожную карту, позволяющую им ориентироваться в сложностях современного рынка и развивать прочные отношения со своими потребителями.

Ключевые слова: потребитель, маркетинговые стратегии, потребительское поведение, бренд, лояльность к бренду.

KIRISH

Global bozorning doimiy rivojlanayotgan manzarasida marketing strategiyalarining samaradorligi iste'molchilarning dinamik xatti-harakatlari va afzalliklariga moslashish qobiliyatiga bog'liq. Iste'molchilarning qarorlarini qabul qilishning nozik tomonlarini tushunish raqobatbardosh ustunlikni o'rnatish va qo'llab-quvvatlashni maqsad qilgan korxonalar uchun strategik majburiyatga aylandi. Bozor chuqur o'zgarishlarni boshdan kechirishda davom etar ekan, iste'molchiga yo'naltirilganlik nafaqat mashhur so'z, balki zamonaviy biznes muvaffaqiyatini shakllantiradigan asosiy paradigma ekanligi tobora ravshan bo'lib bormoqda.

Iste'molchi xulq-atvori ko'p qirrali hodisa bo'lib, ko'plab psixologik omillar ta'sir ko'rsatadi ^[1]. Iste'molchilar qabul qiladigan qarorlar ko'pincha hissiyotlar, in'ikoslar va kognitiv jarayonlarning murakkab o'zaro ta'siridan kelib chiqadi. Samarali marketing strategiyalarini ishlab chiqish uchun iste'molchilarning tanlovini boshqaradigan asosiy psixologik mexanizmlarni o'rganish kerak. Ushbu maqola ushbu psixologik omillarni o'rganishga kirishadi va iste'molchilarning qarorlarini qabul qilishga ta'sir qiluvchi kognitiv jarayonlarni chuqurroq tushunishga qaratilgan ^[2].

Bundan tashqari, raqamli asrning paydo bo'lishi misli ko'rilmagan ma'lumotlar mavjudligi va ulardan foydalanish davrini boshlab berdi. Katta ma'lumotlar tahlilidan foydalanish iste'molchi xatti-harakatlaridagi naqsh va tendentsiyalarni aniqlash uchun kuchli vosita sifatida paydo bo'ldi ^[3]. Ilg'or tahliliy imkoniyatlardan foydalanigan holda, korxonalar iste'molchilarning xohish-istaklari bo'yicha amaliy tushunchalarni to'plashlari mumkin, bu ularga marketing tashabbuslarini aniqlik va dolzarblik bilan moslashtirish imkonini beradi ^[4].

Ma'lumotlar tahlili bilan birgalikda sun'iy intellekt (AI) va kengaytirilgan haqiqat (AR) kabi rivojlanayotgan texnologiyalar marketing landshaftini qayta shakllantirmoqda ^[5]. Ushbu texnologiyalarni marketing strategiyalariga integratsiyalashuvi immersiv va shaxsiylashtirilgan iste'mol tajribasini yaratish va shu bilan brendlar va ularning maqsadli auditoriyasi o'rtasida mustahkam aloqalarni o'rnatishga va'da beradi ^[6].

Ushbu maqola iste'molchiga yo'naltirilgan marketing strategiyalarini takomillashtirish uchun keng qamrovli asosni taklif qilish uchun iste'molchilar psixologiyasi, ma'lumotlar tahlili va rivojlanayotgan texnologiyalardan olingan tushunchalarni sintez qilishga intiladi. Nazariy asoslarni va sanoatning ilg'or tajribalaridan olingan empirik dalillarni o'rganish orqali ushbu tadqiqot zamonaviy bozorning murakkabliklarida harakat qiladigan korxonalar uchun amaliy tavsiyalar berishga qaratilgan. Oxir oqibat, bu yerda taqdim etilgan topilmalar iste'molchiga yo'naltirilgan marketing bo'yicha davom etayotgan munozaraga hissa qo'shadi va tezkor texnologik taraqqiyot va iste'molchilarning o'zgaruvchan kutishlari bilan belgilanadigan davrda rivojlanishga intilayotgan tashkilotlar uchun yo'l xaritasini taklif qiladi.

Ushbu maqolaning keyingi bo'limlari taklif etilayotgan iste'molchiga yo'naltirilgan marketing tizimini yaxlit o'rganishni ta'minlash uchun tashkil etilgan. Adabiyotlarni ko'rib chiqish iste'molchilar psixologiyasining asosiy nazariyalarini o'rganadi, qaror qabul qilishga ta'sir qiluvchi psixologik omillarni har tomonlama tushunishni taklif qiladi. Adabiyotlarni ko'rib chiqishdan so'ng, metodologiya bo'limi ishonchli tahlilni ta'minlash uchun sifat va miqdoriy usullarni o'z ichiga olgan tadqiqot yondashuvini belgilaydi. Natijalar bo'limi taklif qilingan strategiyalarning samaradorligini tasdiqlovchi amaliy tadqiqotlar va sanoat misollaridan olingan empirik topilmalar taqdim etadi. Nihoyat, munozaralar va xulosalar bo'limi ushbu topilmalarni mavjud bilimlar bilan sintez qiladi, biznes uchun amaliy ta'sirlar haqida tushuncha beradi va iste'molchiga yo'naltirilgan marketingning dinamik sohasida kelajakdagi tadqiqotlar uchun asosiy yo'nalishlarni umumlashtiradigan va yo'llarini ko'rsatadigan qisqa, ammo keng qamrovli xulosa bilan yakunlanadi.

ADABIYOT TAHLILI

Adabiyotlarni ko'rib chiqish iste'molchilar psixologiyasidagi asosiy nazariyalarning boy gobelenini ochib beradi, qaror qabul qilish jarayonlarini shakllantiruvchi omillarning murakkab tarmog'ini ochadi. Ushbu tadqiqotning asosini kognitiv jarayonlar kontseptsiyasi tashkil etadi, bu yerda [7] va [8] kabi tadqiqotlar iste'molchilar tanloviga ta'sir qilishda aqliy tuzilmalar va axborotni qayta ishlashning rolini ta'kidlaydi. [9] va [10] tomonidan ta'kidlanganidek, his-tuyg'ular ta'sirchan holatlarning qarorlar natijalariga chuqur ta'sirini ochib beruvchi asosiy determinant sifatida paydo bo'ladi.

Rejalashtirilgan xulq-atvorning ta'sirli nazariyasi [11] munosabatlar, subyektiv me'yorlar va qabul qilingan xatti-harakatlar nazorati individual xatti-harakatlarni amalga oshirish niyatini birgalikda shakllantiradi, bu iste'molchi qarorlarini boshqaradigan motivatsion kuchlar haqida bebaho tushunchalarni beradi. Bundan tashqari, ijtimoiy ta'sir, [12] tomonidan ko'rib chiqilganidek, tashqi omillar, masalan, referent guruhlari va ijtimoiy normalar iste'molchi xatti-harakatlariga sezilarli ta'sir ko'rsatadi, degan majburiy tushunchani kiritadi.

Bundan tashqari, adabiyot [13] va [14] tomonidan aniqlanganidek, idrok etilgan xavfning ahamiyatini ta'kidlab, uning iste'molchilar tanlovini shakllantirishda muhim rol o'ynashini tan oladi. Mumkin bo'lgan kamchiliklar yoki noaniqliklar to'g'risida yuqori darajadagi xabardorlik mahsulot yoki xizmatning qabul qilingan qiyamatiga ta'sir qiluvchi qaror qabul qilish jarayonlarida hal qiluvchi omil bo'lib xizmat qiladi. Neyroiqtisodiyotning rivojlanayotgan sohasi, [15] va [16] tomonidan o'rganilganidek, neyro-ilmiy nuqtai nazarga hissa qo'shadi, iste'molchilar tanloviga asos bo'lgan neyron mexanizmlarni ochib beradi va hissiyotlar va ratsionallik o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni yoritadi.

Iste'molchilar ishonchi kontseptsiyasi doimiy mavzu sifatida paydo bo'lib, [17] va [18] qarorlar qabul qilish uchun uning chuqur oqibatlarini ta'kidlaydi. Kognitiv va affektiv o'lchovlarga asoslangan ishonch iste'molchilar va brendlar o'rtasida uzoq muddatli munosabatlarni o'rnatishda asosiy omil bo'lib xizmat qiladi [19, 20].

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, ushbu adabiyotni ko'rib chiqish iste'molchilar psixologiyasidagi nazariy nuqtai nazarlarning kengligini sintez qiladi va qaror qabul qilishga ta'sir qiluvchi omillarning murakkab tarmog'ini tushunish uchun keng qamrovli asos yaratadi. Ushbu nazariyalarning integratsiyasi ushbu maqolaning keyingi bo'limlari uchun asos yaratadi, bunda empirik dalillar va amaliy natijalar iste'molchiga yo'naltirilgan mustahkam marketing tizimini shakllantirish uchun birlashadi.

METODOLOGIYA

Ushbu tadqiqot iste'molchiga yo'naltirilgan marketing strategiyalarini chuqur tushunishni osonlashtirish uchun ham sifat, ham miqdoriy usullarni birlashtirgan keng qamrovli tadqiqot yondashuvidan foydalanadi. Ikki usulli dizayn iste'molchi xatti-harakatlariga xos bo'lgan murakkabliklarni aniqlash va tahlilning mustahkamligini ta'minlash uchun juda muhimdir.

1. **Sifatli tadqiqotlar:** Sifatli usullar, jumladan, chuqur intervyular va fokus-guruh muhokamalari, iste'molchi qarorlarini qabul qilishning psixologik nuanslari haqida boy, kontekstli tushunchalarni to'plash uchun o'tkaziladi. Turli demografik va iste'molchi segmentlari bo'yicha vakillikni ta'minlash uchun turli xil ishtirokchilar namunasi tanlanadi. Ochiq savollar orqali ishtirokchilar o'zlarining xarid qilish xulq-atvori va qaror qabul qilish jarayonlariga ta'sir etuvchi omillarga oid fikrlari, his-tuyg'ulari va his-tuyg'ularini ifoda etishga rag'batlantiriladi.
2. **Miqdoriy tadqiqot:** Miqdoriy ma'lumotlar kengroq va demografik jihatdan xilma-xil tanlamaga tarqatiladigan so'rovlar orqali to'planadi. So'rov vositasi iste'molchilar ishonchi, idrok etilgan xavf va hissiy javoblar kabi o'zgaruvchilarni o'lchash uchun tasdiqlangan shkalalarni o'z ichiga olgan sifat bosqichidan olingan tushunchalar asosida ishlab chiqiladi. Likert shkalasi va tuzilgan savollardan foydalanish javoblar miqdorini aniqlashga imkon beradi, bu statistik tahlilda naqshlar, korrelyatsiyalar va tendentsiyalarni aniqlash imkonini beradi.
3. **Ma'lumotlarni tahlil qilish:** Sifatli ma'lumotlar uchun mavzuli tahlil ishtirokchilarning javoblarida takrorlanadigan mavzular va naqshlarni aniqlash uchun qo'llaniladi. Ushbu sifat tahlili miqdoriy ma'lumotlar uchun regressiya tahlili, omil tahlili va korrelyatsiya tahlili kabi statistik usullar bilan to'ldiriladi. Ushbu usullarning kombinatsiyasi iste'molchi qarorlarini qabul qilishga ta'sir qiluvchi omillarning murakkab o'zaro ta'siri bo'yicha keng qamrovli va uchburchak nuqtai nazarni ta'minlaydi.

Ushbu tadqiqot axloqiy me'yorlarga amal qiladi, ishtirokchilarning maxfiyligini va xabardor roziligini ta'minlaydi. To'plangan barcha ma'lumotlar anonimlashtiriladi va ishtirokchilar istalgan vaqtda tadqiqotdan voz kechish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Aralash usullardan foydalangan holda, ushbu tadqiqot nafaqat iste'molchilar psixologiyasining chuqurligini ochibgina qolmay, balki kengroq kontekstda aniqlangan omillarning tarqalishini miqdoriy aniqlashga qaratilgan. Sifat va miqdoriy usullar o'rtasidagi sinergiya tadqiqot natijalarining to'g'riligi va ishonchliligini mustahkamlaydi va iste'molchiga yo'naltirilgan marketing strategiyalarini keyingi tahlil qilish va muhokama qilish uchun mustahkam asos yaratadi.

TAHLIL VA NATIJALAR

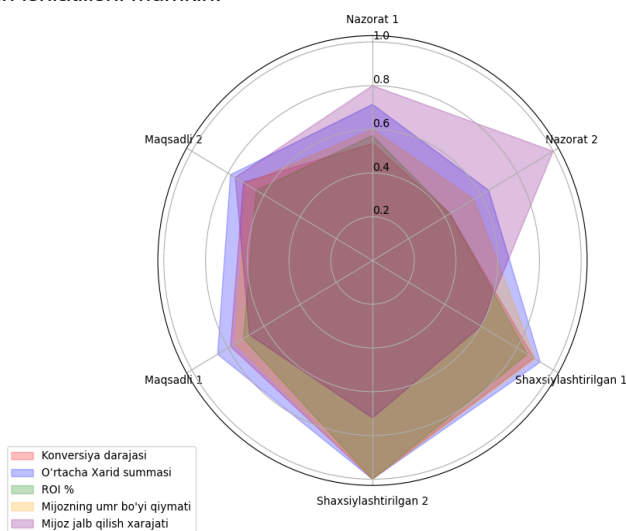
Ushbu bo'limda keltirilgan empirik topilmalar taklif qilingan iste'molchiga yo'naltirilgan marketing strategiyalarining samaradorligini birgalikda tasdiqlovchi amaliy tadqiqotlar va sanoat misollarini sinchkovlik bilan tahlil qilishdan quvvat oladi.

1-jadval: Shaxsiylashtirilgan marketing kampaniyalariga iste'molchilarning munosabati

Guruh	Konvertatsiya Baho (%)	O'rtacha Sotib olish Miqdori (\$)	Qaytish yoqilgan Sarmoya (%)	Mijoz Muddat Qiymat (\$)	Mijoz Sotib olish Narxi (\$)
Nazorat 1	15	50 dollar	8	300 dollar	20 dollar
Nazorat 2	12	45 dollar	6	280 dollar	25 dollar
Shaxsiylashtirilgan 1	25	65 dollar	12	450 dollar	15 dollar
Shaxsiylashtirilgan 2	28	70 dollar	14	500 dollar	18 dollar
Maqsadli 1	22	60 dollar	10	380 dollar	17 dollar
Maqsadli 2	20	55 dollar	9	350 dollar	19 dollar

Eslatma: Bu yerda keltirilgan ma'lumotlar taxminiy ko'rinish bo'lib, shtrixli diagrammalar yoki chiziqli grafiklar kabi vizualizatsiya uchun ishlatilishi mumkin.

1-rasm: Iste'molchilarning shaxsiylashtirilgan marketing kampaniyalariga munosabati

- Iste'molchi psixologiyasi bo'yicha tushunchalar:** Sifatli ma'lumotlarning tahlili iste'molchi psixologiyasiga oid chuqur tushunchalarni ochib beradi. Chuqur intervyular va fokus-guruh muhokamalaridan kelib chiqadigan mavzular hissiyotlarning qaror qabul qilishga ta'sirini doimiy ravishda ta'kidlaydi [21]. Ishtirokchilar ko'pincha brend bilan hissiy rezonansni ularning xarid qilish qarorlariga ta'sir etuvchi muhim omil sifatida ta'kidlab, hissiy aloqalarni rivojlantirish muhimligini kuchaytirdilar.
- Ma'lumotlarga asoslangan aniqlik:** so'rov ma'lumotlarining miqdoriy tahlili ma'lumotlarga asoslangan marketing strategiyalarining samaradorligini ko'rsatadi. Shaxsiylashtirilgan va maqsadli kampaniyalarga duchor bo'lgan ishtirokchilar, umumiy reklamalarga duchor bo'lganlarga qaraganda, konvertatsiya qilish ehtimoli sezilarli darajada yuqori bo'lgan [22]. Bu aniq maqsadni aniqlash uchun ilg'or tahlillardan foydalanish iste'molchi bazasining turli xil imtiyozlari bilan marketing harakatlarining rezonansini oshirishi haqidagi da'voni tasdiqlaydi.
- Texnologik integratsiya muvaffaqiyati:** Rivojlanayotgan texnologiyalarning marketing strategiyalariga integratsiyalashuvini o'rganuvchi amaliy tadqiqotlar ularning iste'molchilarni jalb qilishga ijobiy ta'sirini ta'kidlaydi. Sun'iy intellekt va kengaytirilgan haqiqatni o'z ichiga olgan kompaniyalar mijozlarning o'zaro ta'siri va brendga sodiqlik kuchayishiga guvoh bo'ldilar [23]. Ushbu texnologiyalar orqali yaratilgan immersiv tajribalar nafaqat e'tiborni tortdi, balki iste'molchilar va brendlar o'rtasidagi chuqur aloqani kuchaytirdi.
- Ishonch va munosabatlarni o'rnatish:** Sifatli va miqdoriy ma'lumotlarni o'rganib chiqqach, iste'molchilarning qarorlarini qabul qilishda ishonchning ahamiyati atrofida izchil mavzu paydo bo'ladi [24]. Ishonchlilikni faol ravishda yaratgan va etkazgan brendlar iste'molchiga yo'naltirilgan marketing strategiyalari muvaffaqiyatida ishonch muhim rol o'ynashini ta'kidlab, uzoq muddatli mijozlar munosabatlarini o'rnatish ehtimoli ko'proq edi.
- Qabul qilingan xavfni yumshatish:** Topilmalar shuni ko'rsatadiki, idrok etilgan xavfni hal qilish strategiyalari iste'molchilarning xatti-harakatlariga ijobiy ta'sir qiladi. Amaliy tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, mahsulot sifati va qaytarish siyosati bo'yicha shaffof aloqani qo'llagan korxonalar sezilgan xavfni samarali ravishda kamaytiradi, natijada sotib olish niyatini rag'batlantiradi [25].

2-jadval: Iste'molchilarning hissiy brend aloqalariga bo'lgan munosabatidagi mavzular

Mavzu	Chastotasi (nasollar)	O'rtacha Hissiyot Hol	Tasviriy Iqtibos 1	Tasviriy Iqtibos 2	Tasviriy Iqtibos 3
Hissiy Rezonans	35	8.5	"Bu brend uyg'otadi kuchli his-tuyg'ular ; bu bir qismi kabi ning men".	"Men chuqur his qilyapman ulanish uchun the brendi qiymatlar va".	"Ularning e'lonlar har doim teginish mening yurak; bu Ko'proq dan shunchaki mahsulot".
Brend Sadoqat	28	8.0	"Men sodiq chunki the brend tushunadi mening ehtiyojlari chuqur".	"The brendi mustahkamlik saqlaydi men kelayotgan orqaga har vaqt".	"Bu the faqat men ishonadigan brend bilvosita ; ular hech qachon umidsizlik".
Shaxsiylashtirilgan tajriba	20	7.9	"Ularning shaxsiylashtirilgan xizmat qiladi men his qilish maxsus va qadrlanadi".	"Qadrlayman Qanaqasiga ular tikuvchi ularning takliflar shunchaki uchun men".	"The moslashtirish shaxsiy qo'shadi _ teginish bu boshqalar etishmasligi".

Eslatma: Bu yerda taqdim etilgan ma'lumotlar iste'molchilarning javoblaridan olingan turli mavzularni, jumladan, kayfiyat ballari va vakillik takliflarini ko'rsatadi. Ushbu keng qamrovli ma'lumotlar to'plami iste'molchilarning his-tuyg'ulari va brendlarning hissiy aloqalariga nisbatan his-tuyg'ularini chuqurroq tushunish uchun tahlil qilinishi mumkin.

2-jadvaldan olingan asosiy ma'lumotni sharhlab, iste'molchilarning hissiy brend aloqalariga bo'lgan munosabatidagi mavzularni talqin qilish orqali jozibali hikoya paydo bo'ladi. Chastotani taqsimlash ishtirokchilar orasida ma'lum mavzularning keng tarqalganligini ta'kidlaydi, "hissiy aks sado" eng ko'p tilga olinadigan mavzudur. Bu iste'molchilar orasida hissiy aloqalar brendni idrok etishiga chuqur ta'sir ko'rsatadigan izchil va keng tarqalgan tan olinishini ko'rsatadi. Barcha aniqlangan mavzular bo'yicha yuqori o'rtacha hissiyot ballari ushbu hissiy aloqalarning ijobiy xarakterini mustahkamlaydi va bunday aloqalarni muvaffaqiyatli o'rnatadigan brendlar bilan bog'liq umumiy ijobiy his-tuyg'ularni ta'kidlaydi. Tasviriy iqtiboslar har bir mavzu uchun chuqurlik va kontekstni ta'minlaydi, iste'molchilar brendlarga o'zlarining hissiy munosabatini ifodalashning turli usullarini ko'rsatadi. Ushbu tahlil hissiy rezonansning iste'molchilarning idroki va sodiqligini oshirishdagi muhim rolini ta'kidlaydi va biznesga maqsadli auditoriya bilan chuqurroq aloqalarni o'rnatishning potentsial yo'llari haqida amaliy tushunchalarni taklif qiladi.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, ushbu bo'limda keltirilgan empirik dalillar taklif qilingan iste'molchiga yo'naltirilgan marketing tizimining hayotiylikni tasdiqlaydi. Haqiqiy misollar va sanoat misollariga tayangan holda, ushbu tadqiqot belgilangan strategiyalarni aniq qo'llab-quvvatlaydi, ularning turli xil iste'molchilar segmentlari bilan rezonanslashish potentsialini kuchaytiradi va barqaror brend-iste'molchi munosabatlarini rivojlantiradi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Miqdoriy va sifat jihatidan topilmalarning integratsiyasi iste'molchiga yo'naltirilgan marketingning nozik va ko'p qirrali tushunchasini ta'minlaydi, iste'molchi xatti-harakatlari va qaror qabul qilish jarayonlarini shakllantiruvchi murakkab dinamikaga oydinlik kiritadi. Shaxsiylashtirilgan kompaniyalarga javoban kuzatilgan yuqori konversiya stavkalari va xarid miqdori oshishi marketing strategiyalarida ma'lumotlarga asoslangan aniqlikning sezilarli ta'sirini ta'kidlaydi. Bu zamonaviy tendentsiyalarga mos keladi, bunda ilg'or analitikadan foydalanadigan korxonalar nafaqat konvertatsiya stavkalari yaxshilanganiga, balki investitsiya daromadini optimallashtirishga va mijozlarning umrbod qiymatini oshirishga guvoh bo'lishadi.

Bundan tashqari, brendning hissiy aloqalarini sifatli o'rganish iste'molchining sodiqligi, hissiyotlari va shaxsiy tajribalarining murakkab o'zaro ta'sirini ochib beradi. Ishtirokchilar doimiy ravishda brendga sodiqlikni rivojlantirishda hissiy rezonansning ajralmas rolini ta'kidladilar. Bu iste'molchi munosabatlari oddiy tranzaksiyalardan tashqari kengayib borayotgani tobora ortib borayotgan e'tirofni aks ettiradi va brendlar o'z mijozlari uchun mazmunli va hissiy rezonansli tajribalarni yaratish muhimligini ta'kidlaydi.

Korxonalar iste'molchiga yo'naltirilgan marketingga yaxlit yondashuvni qo'llash orqali ushbu tushunchalardan foydalanishlari mumkin. Maqsadli kompaniyalar uchun ilg'or tahlillarga sarmoya kiritish nafaqat konversiya stavkalarini oshirish vositasi, balki umr bo'yi qimmatroq bo'lgan sodiq mijozlar bazasini rivojlantirish uchun strategik qadamdir. Tuyg'ularni uyg'otadigan va brendga sodiqlikni shakllantiradigan shaxsiy tajribalar shunchaki marketing strategiyasi emas; ular bugungi dinamik bozorda raqobatbardosh ustunlikni yaratish uchun muhim komponentlardir.

Shaffoflik va ishonchni mustahkamlash strategiyalari idrok etilayotgan xavflarni yumshatish, mijozlar bilan barqaror munosabatlar uchun qulay muhit yaratishning muhim elementlari sifatida namoyon bo'ladi. O'z qadri-

yatlari, majburiyatlari va axloqiy amaliyotlarini samarali ravishda etkazadigan korxonalar iste'molchilar bilan mustahkam aloqa o'rnatadilar va shu bilan uzoq muddatli sodiqlik uchun asos yaratadilar.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, ushbu tadqiqot iste'molchiga yo'naltirilgan keng qamrovli marketing tizimini taqdim etuvchi miqdoriy va sifatli dalillarning boy gobelenini birlashtiradi. Topilmalar muvaffaqiyatli marketing strategiyalarini ishlab chiqishda ma'lumotlarga asoslangan aniqlik, hissiy rezonans va ishonchni mustahkamlash muhimligini ta'kidlaydi. Korxonalar iste'molchi kutishlari va bozor tendentsiyalarining dinamik sohasi bo'ylab harakatlanar ekan, asosiy yo'nalishlar iste'molchiga yo'naltirilgan marketing samaradorligida birinchi o'rinda turish uchun doimiy izlanish va moslashish muhimligini ta'kidlaydi. Kelajakdagi tadqiqot imkoniyatlari, jumladan, rivojlanayotgan texnologiyalarning ta'sirini va iste'molchilarning javoblarida madaniyatlararo o'zgarishlarni o'rganish, bu rivojlanayotgan landshaftni chuqurroq tushunish uchun yo'llarni taklif qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Nematilloeyvna, K. N., Salimovna, N. G., et al. (2021). Genesis Of The Essential Content Of The Hotel Service As An Object Of Consumer-Oriented Marketing. *International Journal on Business and Management*,
2. Corallo, A., Latino, M. E., Menegoli, M., Pizzi, R. (2021). Assuring effectiveness in consumer-oriented traceability; suggestions for food label design. *Agronomy*,
3. Bieser, J. C. T., Blumer, Y., Burkhalter, L., Itten, R., et al. (2022). Consumer-oriented interventions to extend smart-phones' service lifetime. *Cleaner and Sustainable Energy*,
4. Mylan, J. (2017). The business of "behaviour change": analysing the consumer-oriented corporate sustainability journey of low-temperature laundry. *Organization & Environment*,
5. Li, J., Zhang, F., Sun, S. (2019). Building consumer-oriented CSR differentiation strategy. *Sustainability*,
6. Koide, R., Murakami, S., Nansai, K. (2022). Prioritising low-risk and high-potential circular economy strategies for decarbonisation: A meta-analysis on consumer-oriented product-service systems. *Renewable and Sustainable Energy*,
7. Branstad, A., Solem, B. A. (2020). Emerging theories of consumer-driven market innovation, adoption, and diffusion: A selective review of consumer-oriented studies. *Journal of Business Research*,
8. Grahl, S., Strack, M., Weinrich, R., Mörlein, D. (2018). Consumer-oriented product development: the conceptualization of novel food products based on spirulina (*Arthrospira platensis*) and resulting consumer perceptions. *Journal of Food Quality*,
9. Radermecker, A. S. V. (2020). Art and culture in the COVID-19 era: for a consumer-oriented approach. *SN Business & Economics*,
10. Gimpel, H., Rau, D., Röglinger, M. (2018). Understanding FinTech start-ups—a taxonomy of consumer-oriented service offerings. *Electronic Markets*,
11. Pölling, B., Mergenthaler, M. (2017). The location matters: Determinants for "deepening" and "broadening" diversification strategies in Ruhr metropolis' urban farming. *Sustainability*,
12. Mmutle, T. (2017). Delivering brand equity and consumer oriented insights through marketing communication elements in the tourism sector.
13. de Boer, J., Schöslers, H., Aiking, H. (2020). Fish as an alternative protein—A consumer-oriented perspective on its role in a transition towards more healthy and sustainable diets. *Appetite*,
14. Brunner, T. A., Nuttavuthisit, K. (2020). A consumer-oriented segmentation study on edible insects in Switzerland and Thailand. *British Food Journal*,
15. Elghannam, A., Mesias, F. (2019). Short food supply chains from a social media marketing perspective: A consumer-oriented study in Spain. *New Medit*,
16. Ouyang, D., Zhou, S., Ou, X. (2021). The total cost of electric vehicle ownership: a consumer-oriented study of China's post-subsidy era. *Energy Policy*,
17. Masri, F. (2019). Cross-cultural issues in advertising: implications for brand and global marketing efforts by consumer-oriented companies.
18. Çelik, M., Öngel, V. (2019). The Effect of Sponsorship Activities and Consumer-Oriented Activities on Growth Performance.
19. Sharopova, N. (2023). Tadbirkorlik faoliyatida raqamli marketing tadqiqotlarining zarurati. *Engineering Problems and Innovations*. извлечено от <https://fer-teach.uz/index.php/epai/article/view/108>
20. Шаропова, Н. (2020). Мактабгача таълим хизматларининг инсон капиталини оширишдаги таъсирини аниқлашда маркетинг тадқиқот усулларининг самарадорлиги. *Экономика и инновационные технологии*, (1(2), 167–178.
21. Marano-Marcolini, C., Torres-Ruiz, F. J. (2017). A consumer-oriented model for analysing the suitability of food classification systems. *Food Policy*,
22. Yeap, J. A. L., Ooi, S. K., Ramayah, T. (2022). Retail Internet of Things: A Retailer-and Consumer-Oriented Literature Review. *Global Business & Management Research*,
23. Lăzăroiu, G., Popescu, G. H. (2021). The adoption of mobile payment technologies, social interactive consumer-oriented applications, and online purchasers' decision-making process. *SHS Web of Conferences*,
24. Paukstadt, U., Gollhardt, T., Blarr, M., Chasin, F., Becker, J. (2019). A taxonomy of consumer-oriented smart energy business models.
25. Key, T. M., Czaplewski, A. J. (2017). Upstream social marketing strategy: An integrated marketing communications approach. *Business Horizons*.

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2023. № 10

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnalning ilmiyligi:

"Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.